

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jarn. . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Kral de Duminecă
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Kral de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Miksa utca 2—3.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Părerii cu privire la o nouă fun- damentare a învățământului nostru primar.

«Omul să nu se plîngă încon-
 tra vremii în care i-a fost dat
 să trăiască. Sunt rele vremu-
 rile? Ei bine, de aceea suntem
 noi aici ca să le prefacem în
 bune!»
 Carlyle.

I.

In actuala situație a școlilor noastre chestiunea unei reforme a învățământului primar e de o importanță cu mult mai mare decât să poată fi exhaustată de către o comisie de câțiva băbați de școală întruniți pe 2—3 zile în jurul unei mese verzi. E dureros de interesant faptul că din sânul învățătorimei noastre s'au auzit în chestiunea aceasta glasuri așa de puține, — aproape nimic, deși era cea mai gravă problemă școlară adusă pe tapet. In afară de un articol al dlui I. Vuia, publicat în «Vatra școlară» nr. 5, n'am citit nimic, nici bun, nici rău cu privire la absoluta nevoie a unei schimbări în învățământul nostru. S'ar părea că învățătorii noștri n'au ce spune, și că deci consimt a rămânea la cele de până aci, sau că nu îndrăsnesc a spune ceea-ce au pe inimă, ci așteaptă să se rostească mai întâi cei mai mari, — o greșală îndoit de mare, căci cei mai mari chiar și când ar avea ceva de spus, n'ar putea spune totul din cauza lipsei de atingere directă cu școala. Învățătorii ar fi trebuit, înainte de ce s'ar fi purces la reformarea planului de învățământ, consultați, ba chiar somați să-și dea pe față părerile cu privire la ce e bun în învățământul de până acum și la ce ar trebui schimbat.

Și-ar fi câștigat prin asta o întregă sumă de observații, din cari ar fi putut răsați ceva temeinic. Și preoțimea noastră, ca al doilea factor important, ar fi trebuit atrasă în sfera celor chemați să lucreze în această direcție, mai ales că ea are (sau numai ar trebui să aibă?) un contact atât de intim cu școala. Și n'ar fi trebuit uitați nici protopopii, cari ca inspectori școlari vor fi făcut și dâșii prețioase experiențe cari nu pot fi lăsate necercetate, ori sunt bune ori sunt rele.

Planul de învățământ ar fi trebuit schimbat altcum decum au anunțat ziarele că s'a făcut, într'o comisie de nouă inși, fără ascultarea tuturor celor cari cunosc din experiența proprie îndelungată nevoile școlii. In locul acestui *de nobis sine nobis* ar fi trebuit organizate de cu vreme întruniri învățătoresci prezidate de băbați cu oarecare pricepere pentru chestii pedagogice în cari să se fi discutat zile întregi despre întreg câmpul intelectual al școlii pe baza unui chestionar complet răspândit cu luni întregi înainte printre învățători și preoți, — să se

fi fixat rezultatele obținute în întrunirile acestea și numai după aceea să se fi convocat *ancheta* care să examineze și să sistematizeze materialul strâns din toată țara.

Și asta ar fi fost prea puțin. Școala noastră nu mai poate rămânea ca până acum o instituție izolată. Ea va trebui să găsească un interes viu la toți factorii cari alcătuiesc poporul nostru, și problemele ei vor trebui să agite nu numai mințile pedagogilor, mari sau mici, ci ale tuturor cari fac parte din neamul nostru.

Nu e vorba numai de datoriile în bani ale unuia și altuia — poate că de acestea trebuie să fie vorba numai în al doilea rând ci mai mult decât orice, de interesul pentru problemele școlii și pentru caracterul ei, care încă nu e pe deplin fixat. Pentru ca asta să se poată și realiza, trebuie să ne știm da seama ce e și ce trebuie să fie școala pentru noi? Căci dacă vom crede numai atâta că școala e aci pentru a ne învăța a ceti, scrie și socoti și că ea trebuie să fie românească pentruca să nu fie ungurească — n'am făcut nimic; școala nu e nici o binefacere pentru noi, ci numai loc de chin și de casnă.

Prejudițiul acesta, care e răspândit cu mult mai mult de cum ar trebui, trebuie șters odată pentru totdeauna. Școala noastră are un rost cu mult mai adânc: ea e — și va trebui făcută de aici încolo tot mai mult — o pepinieră de cultură națională. Asta nu sună a ceva nou, și din fericire nici nu e ceva cu totul nou, dar din nefericire e ceva cu totul șters. La noi s'a făcut greșala de a se căuta, încă în deceniile trecute, nu la firea noastră etnică și la nevoile noastre, ci la teorii pedagogice străine, cari au fost adoptate adeseori ad litteram. In convingerile că acele teorii dau o valoare universală, s'a uitat că omenimea există numai ca compoziție de popoare și că numai cunoscând temeinic pe fiecare component în parte și formându-l potrivit calităților lui inerente, se poate ajunge la o omenime »generală«. Prin împumutarea și localizarea — și ea numai parțială — a astorfel de teorii, s'au încălțit firele școlii noastre într'o măsură care îngreunează neșpus de mult revenirea la o stare de trezvie adevărată, mai ales că astăzi nu mai suntem, ca până mai ieri alaltăieri, singuri stăpâni pe școlile noastre, ci contribuie și alți factori ca ele să nu se mai deștepte, ci să se întunece și mai mult.

Dar poate că tocmai momentul din urmă, oricât de sinistru e el de fapt, ar putea să ne fie folositor. Acțiunea înscenată de el, ar putea să producă o reacțiune de cari a mai văzut istoria de multeori, chiar și la noi când încercările de a șterge caracterul ortodox al bisericii noastre, ne-au desmetecit din amorțeala în care am ajuns prin slavi, și ne-au pus în mână cea mai puternică armă de apărare ce zăcuse până atunci ruginită: limba. Fichte a zis odinioară că o

mare binefacere a dat Dumnezeu omului și prin aceea că nu l-a scutit de suferințe și de lipsuri, căci singure acestea îl împintenează spre muncă și spre luptă și-i fac viața vrednică de trăit. In vremuri de grea cumpănă, ca acelea prin care trece școala noastră azi, nu jălui și tânguiri și desperări pot să ne scape din năcaz, ci convingeri ferme că luptăm pentru ceva sfânt și adevărat și realizabil — dacă vom fi oameni — și mai mult decât orice, un punct de razim sigur, dela care să plecăm în toate ale noastre și la care să ne întoarcem concentrând în el toate firele cari ne leagă la olaltă. Acest punct trebuie să fie conștiința că școala națională și că principiile ei trebuie să izvorască în prima linie nu din cărți savante, ci din condițiile firei noastre etnice, din starea noastră de azi ca și din dezvoltarea noastră istorică — și din idealul cătră care năzuim. Să nu plecăm dela străini ca să ajungem la noi, ci să plecăm dela cunoașterea temeinică a sufletului nostru, și în teoriile străine să căutăm numai un control, de care, e firesc să nu ne putem dispensa.

Din acest punct de vedere, o reformă a învățământului, în vremuri de cardinală importanță ca cele de azi, nu se poate restrânge la câteva schimbări în planul de învățământ, la câteva potriviri și întocmiri, la ștergeri mici și adăogiri neînsemnate, cari să nu jignească noua lege școlară, ci de-o întregă fundamentare, cu totul nouă a întregului învățământ, de o *aducere în legătură a școlii noastre cu întreaga noastră viață etnică, istorică și actuală*.

In acest scop nu va fi deci vorba în prima linie de planul de învățământ, ci de cuprinsul celor ce vor avea să fie punct de plecare al acestui plan; primul pas va trebui să se facă dela principiul material. Mai întâi trebuie să știm *ce*, și numai după aceea să ne gândim și *cum* să propunem în școala noastră, pentruca ea să fie în adevăr a noastră, nu numai fiindcă o susținem noi, și mai ales pentruca ea ne susține pe noi, într'o atmosferă proprie firei și aspirațiilor noastre.

Școala noastră se apropie din zi în zi tot mai mult de punctul vicios care e anul 1910, când legea lui Apponyi intră în vigoare, în deplina ei putere. Atârnă în prima linie de noi ca să zicem: în deplina ei putere, sau în deplina ei neputință. Dacă ne-om trezi și pune pe lucru, — căci încă n'a sunat cel din urmă ceas, vom putea face ca să se dovedească cea din urmă. Dar pentru asta e nevoie de mai mult decât de vorbe, anume de o complectă regenerare pornită din lăuntrul nostru, — din adâncuri, cum zice Psalmistul, — pe baza unei familiarizări temeinice cu problemele școlii și a unei munci neobosite, dar disciplinate. Aceasta va face mai mult decât asigurarea materială a școlilor, cari numai pentru că le plătim noi, încă nu înseamnă că sunt și de fapt ale noastre.

E de mirare de ce consistoriile noastre, atât de zăbavnice de altcum în chestii pedagogice, au vrut să se arate atât de harnice, elaborând un plan de învățământ încă înainte de vreme? N'ar fi fost oare mai corect ca noul plan să fi intrat în vigoare la 1910, când și așa se începe noua eră — rușinoasă, dacă vom fi oameni slabi — în viața noastră, iar până atunci să fi luat toate măsurile ce să se lucreze un plan pe bazele cele mai largi, cu concursul tuturor, al celor mici și al celor mari, cari toți trebuie să aibă ceva de spus!

Căci așa cum a fost elaborat planul, e cu neputință ca el să corespundă așteptărilor mari pe cari e în drept să le aibă astăzi școala. Nu cunoaștem încă planul, dar cunoscând împrejurările în cari s'a lucrat, nu se poate crede că el e ceea ce trebuie să fie. Necunoscându-l nu-l putem spune deci nici unei critici, ceea ce putem face e numai, de a arăta aici unele păreri de cari s'ar putea ține socoteala la o executare rațională a unui plan de învățământ corespunzător.

Adunare de popor în Șomcuta-mare. Primim următorul apel:

Cătră on. alegători români din cercul Șomcuta-mare!

Se aduce la cunoștința publică că în 2 August a. c. st. n. la 11 ore a. m. la casa lui Nicolau Nyilvan se va ține adunare populară în chestia votului universal, ca care ocaziune vor vorbi dd. deputați naționali Dr. Teodor Mihali, Dr. Vasile Lucaci și Dr. Alexandru Vaida. La care adunare on. alegători cu toată onoarea și dragostea sunt invitați a participa. Șomcuta-mare, 26 Iulie 1909. Ioan Serbu, Nicolau Nyilvan, Georgiu Bancoș, Dr. Simion Buteanu.

Dizolvarea dietei croate? »Kroatische Korrespondenz« anunță că în luna Dechemvrie a. c. dieta croată va fi dizolvată. Noile alegeri se vor face în luna Martie 1910.

D. Sztérény în fața alegătorilor. Joi 29 I. c. d. Sztérény, secretar de stat va merge la Brașov pentru a da seamă iubiților săi alegători sași despre activitatea sa și a guvernului. Secretarul va cuprinde

într'un larg discurs toată activitatea politică de trei ani a guvernului cu care sașii au tot motivul de a fi mulțumiți.

Presa sârbă și intervenția ziaristilor francezi. »Budapesti Hirlap« află din Semlin că ziarile din Belgrad se ocupă astăzi de telegrama trimisă de ziaristii maghiari colegilor lor din Paris. Ziarele sârbești nu sunt satisfăcute de acest răspuns. Sunt indicii că mișcarea ziaristilor francezi a pornit dela Belgrad. »Politika« atacă ziaristii maghiari în mod vehement.

O adunare politică a sîrbilor oprită. Partidul sîrbilor independenți convocase pentru Duminecă o întrunire populară la Pakratz, cu consimțământul autorităților competente. După cum se anunță acum, aceasta autorizație a fost retrasă în ultimul moment, când se adunaseră deja vre-o 300 de sîrbi, între cari se aflau și deputații Bibicevici și Surmin, împreună cu mai mulți membrii ai partidului progresist. Deputații au telegrafiat împăratului, protestînd contra volnicie autorităților. Cele multe înainte!

Cum administrează d. Burlán Bosnia. »Reichspost« atacă pe ministrul comun al finanțelor d. Burlán pentru felul cum administrează Bosnia. Il acuză că a dăruit fără vre-un titlu de drept o pădure în întindere de 1150 de hectare unui beg muzulman anume Biscevic. »Reichspost« dovedește cu dovezi aduse dela fața locului că begul nu a avut nici un titlu de drept asupra acelui teren, și că deci nu poate fi vorba decât de un simplu dar în valoare de un milion de coroane făcut unui particular.

Când vor fi alegerile?

O dorință sfioasă a coaliției.

»Satul arde și baba se peaptână«. Aceasta este reflecția ce ne vine în minte la citirea unui articol din »Neue Freie Presse« de azi intitulat: »Posibilitatea unei prelungiri a perioadei legislative ungare«.

Pornind dela ideia că la toamnă criza se va rezolvi foarte repede în mod pașnic, corespondentul din Budapesta al ziarului Vinez face următoarea socoteală:

Perioada actualului parlament unguresc expiră în Aprilie 1911; prin urmare din

Octomvrie anul acesta parlamentul are numai 18 luni de viață. Dar la toamnă până la mijlocul lui Noemvrie vom avea sesiunea delegaților, apoi până în Februarie se va discuta budgetul și contingentul de recruți.

Prin urmare chiar dacă până atunci reforma electorală se va fi discutat în comisiune, încă înainte de Martie ea nu va veni în fața plenului. Socotind două luni pentru discuție, ea va veni în Mai în fața casei magnaților și în Iunie va putea fi sancționată. Apoi va trebui să se voteze legea de împărțire a cercurilor electorale.

Prin urmare abea la finele verei 1910 legea va fi gata.

Vor mai rămânea atunci numai nouă luni pentru pregătirile necesare aplicării legii.

După socotelile făcute însă, pentru legea lui Andrassy cel puțin, vor trebui minimum 15 luni de pregătire pentru facerea listelor electorale, mai ales după sistemul plural, pentru a se judeca recursurile eventuale etc.

Prin urmare, pentru pregătire vor trebui 15 luni, nu vor rămânea însă decât nouă. Ce-i de făcut? Un om mai simplu ar spune să se amâne alegerile cu câteva luni, după terminarea perioadei actualului parlament. Corespondentul lui »Neue Freie Presse« are însă altă soluție mai practică pentru domnia din coaliție: ca viitoarele alegeri să se facă tot după actuala lege electorală, chiar după votarea reformei, ori să se prelungească pe actuala perioadă, printr'o lege specială.

Cum vedem, coaliția se mulțumește și cu puțin: dacă nu poate obține o sesiune întreagă, macar pentru un an vrea să i-se prelungească lăncezeala vieții.

Ne temem însă că toate aceste socoteli sunt de prisos: la toamnă se vor întâmpla destule complicații pentru ca să arunce peste bord toată coaliția, cu reforma ei electorală și cu corespondentul pe care l-a pus la dispoziția ziarului »Neue Freie Presse« cu tot.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

„Noi vrem pământ!“

— G. Coșbuc și D. Zamfirescu. —

Cu prilejul zgomotoasei sale intrări în Academia Română d. Duiliu Zamfirescu, combătând, sub numirea generică de »poporanism«, o sumă de oameni și de idei, cari au, mai mult sau mai puțin, de a face cu adevăratul poporanism, așa cum îl cunoaștem — ca doctrină politico-socială și mai ales națională a ținut să dea un exemplu sugestiv: d-sa ne-a amintit poezia lui Coșbuc, *Noi vrem pământ*, și a declarat că strigătul acesta, pus în poezie, e pur și simplu ridicol. Iar ca s'o învedereze și mai bine a recurs la o comparație: închipuiți-vă, a zis d-sa, că Coșbuc trăia în Belgia, unde nu pământul, ci alt-ceva, este un factor economic esențial. De sigur, ar fi strigat:

— Noi vrem bumbac!

Nu-i așa, adaugă d. Zamfirescu, că ar fi fost ridicol?

Dacă d. Zamfirescu umbla după un intermezzo comic, de geaba s'a mai ostenit să facă parodia: ea era gata făcută de cunoscutul humorist, d. Gh. Ranetti, care, în versuri foarte drăgute, esclama de mult:

— Noi vrem galosi!

De cât, d. Ranetti a glumit ca să glumească,

pe când d. Zamfirescu era cumplit de serios și ne-a dat pe la nas cu bumbacul d sale, ca să poată conchide:

— Noi vrem miraj!

Apai dacă așa ni-i vorba, trebuie să spunem că numai într'un caz puteam primi »gluma« dlui Zamfirescu: în cazul când ar fi urmat și *demonstrafia* că poezia lui Coșbuc poate fi astfel calificată, sau mai bine zis *discalificată*. Altfel, exclamația »Noi vrem miraj« se poate înțelege și așa:

— Noi vrem tapaj!

Parodia este un gen destul de ușor și foarte vesel. În Franța piesele cele mai tragice sunt parodiate și parodiile se joacă, în anumite teatre, în același timp în care originalele se joacă în teatrele serioase. Și chiar la București s'a jucat când-va »Hamlet în mâna turcilor« — și n'am auzit că Shakespeare să fi suferit ceva...

Dar să luăm și noi un exemplu: Eminescu, chinuit de dragoste — va să zică suntem în plin miraj — s'a întrebat: *Ce e amorul?* Și și a răspuns:

...E un lung
Prilej pentru durere,
Căci mii de lacrimi nu-i ajung
Și tot mai multe cere.

Acum, presupuneți că am raționa și noi ca d. Zamfirescu și am zice: poezia lui Eminescu, *Ce e amorul*, e pur și simplu ridicolă. Căci închipuiți-vă că în loc să fie un bard amoretat, Eminescu, ar fi fost un politician necinstit. De sigur ar fi zis:

Ce-i ministerul? E un lung
Prilej pentru avere
Căci mii gheșefturi nu-i ajung
Și tot mai multe cere.

Scade ceva din valoarea originalului această parodie? Am scos-o din *Moftul Român*, (prima serie), e datorită, probabil, lui Caragiale sau lui Anton Bacalbașa, cari s'au gândit să facă o satiră politică, iar nici decum să lovească în Eminescu.

Pentru d. Duiliu Zamfirescu poezia trebuie să aibă miraj sau, cum am zice noi, trebuie să aibă farmec, vrajă. Firește, o idee ori o simțire banală, fără însemnătate, îmbăcată în haina solemnă a versului, ar fi caraghioasă. Dar acesta e cazul cu »Noi vrem pământ!« În strigătul acesta se cuprinde dorința supremă a milioane de oameni, ei ne exprimă imensa tragedie a unui neam întreg. Și nu numai a unuia. Citiți paginile strălucite ale unui mare istoric care este și un mare poet: Michelet și vedeți că exprimă același strigăt — dacă nu atât de viguros, dar cu tot atâta durere — în numele țaranului francez.

Acum, că acest dar neînfrânt are un substrat economic, adică foarte prozaic, asta e altă ceva. Toată sentimentalitatea noastră, chiar cea mai înaltă și cea mai curată, se întemeiază pe nevoi foarte prozaice. Nu este sentiment mai frumos și mai îndrăgit de Poezie, decât amorul, pe care Eminescu, în altă poezie decât cea pomenită, nu s'a sfiit să-l denunțe ca pe

...un instinct atât de van
Ce le-abate și la paseri de vre-o două ori pe an.

Reforma electorală în Bucovina.

Am anunțat că ieri, Luni, s'a întrunit comisiunea aleasă de dieta Bucovinei spre a delibera asupra reformei electorale. Iată ce anunță ziarele din Viena asupra acestui lucru:

Ieri s'a făcut o învoială principiară în comisiunea permanentă pentru reforma electorală a Bucovinei. Numărul mandatelor care până acuma era de 31 s'a ridicat la 59. Colegiile (uribile) electorale se vor distribui după o normă stabilită dinainte. Românii cari au avut până acuma 13 mandate, vor avea de aici încolo 21 de mandate. Rutenii aveau 6 și vor primi 16; polonii 5 respectiv 6; partidul central al mării proprietăți va avea 2, germanii și evreii 7 respectiv 13 mandate și mitropolitul și rectorul universității câte unul.

În toate colegiile alegerea se va face în baza cadastrului național după pilda celui din Moravia. În felul acesta s'a ținut seamă de o cerință cardinală a rutenilor. În chestia asta creștinii-sociali dr. Onciul și Widmann au fost devotați de rutenii Smal-Stocki și Wassilko cari au reprezentat principiul cadastrului național. În toate colegiile alegerea va fi directă și secretă. În acest senz baronul Hormuzachi va elabora până în luna Septembrie un proiect de lege. La colegiile cenșitare se va adauge al cincilea colegiu al votului universal iar în vechile colegii censul va fi redus.

Prin urmare pe când rutenii cresc dela 6 la 16 deputați, iar germanii și evreii dela 7 la 13, românii cresc numai dela 13 la 21. Dar situația românilor se îmbunătățește prin faptul că episcopul e român și cel puțin unul din marii proprietari va fi român.

Așteptăm însă părerea fraților din Bucovina asupra acestui nou aranjament.

Scrisoare din Paris.

Noul minister. — Shakespeare și Wagner în Paris. — Mounet Sully. — Vilegiatură... — Un aviator francez trece canalul Măneciei. — Trălască Franța!

— Dela corespondentul nostru. —

Paris, 25 Iulie.

În sfârșit, situația politică s'a lămurit. Ministrul de justiție d. Briand a fost însărcinat cu formarea cabinetului, după ce d. Léon Bourgeois a telegrafiat președintelui republicii că nu poate primi șefia guvernului, fiind o sarcină prea grea pentru dânsul. După cum se știe Briand a fost recomandat lui Fallières de către președintele consiliului demisionat, Clemenceau. Astfel, politica urmată de acum trei ani, conduce și de-acum înainte Franța. Dorința lui Clemenceau s'a împlinit. S'a împlinit și declarația lui că »eu am fost cel răsturnat, nu cabinetul meu«.

Noul prim-ministru, Briand, e unul dintre cei mai tineri politicieni. Venit mai acum câțiva ani în Paris, fără nici o lascaie în buzunar, el s'a înscris în partidul socialist, și a răușit la o alegere de deputat.

Prin vorbă și scris, ținând discursuri admirabile și publicând elegante articole politice, el s'a făcut celebru foarte repede, și primind șefia lui Clemenceau, i s'a încredințat ministerul de instrucție. Câtva timp după aceea, a trecut la justiție, ca să iasă de acolo președinte de consiliu.

...Aceasta însă se poate întâmpla numai în Franța unde nu domină aristocrația ci unde numai talentul și valoarea personală fac pe cineva să se înalțe...

Cei doi giganți ai literaturii și ai muzicii universale, Shakespeare și Wagner sunt la modă în Paris. Comedia franceză a reluat — după 23 ani! — reprezentarea lui Hamlet care e primit cu multe aplauze și pune pe gânduri pe parizienii obișnuiți cu piese în 2—3 acte și cu 3—4 personaje.

La operă, după »Tristan și Isolda« și alte capodopere wagneriane, se cântă »Amurgul zeilor«, într'o bogăție de decoruri și cu o orchestră admirabilă.

Rolul lui Hamlet îl joacă marele tragedian Mounet-Sully, cel dintâi artist dramatic al Franței, e foarte bătrân, dar joacă pe Hamlet cu o eleganță și cu o vioiciune pe care n'o au mulți tineri.

Mounet Sully e cel mai venerat dintre artiștii dramatici francezi.

El e sigurul tragedian, în înțelesul clasic, pe

care-l are astăzi Franța, și poate lumea întreagă. Zilele acestea el și-a pus candidatura la Institut. Nu știu însă dacă va fi ales. La Academie și la Institut nu se intră azi pe merite artistice, ci pe considerații politice. Iar Mounet-Sully numai politician nu este...

Plouă, plouă mereu. Și totuși, e vremea când căsuțele de țară și livezile verzi te așteaptă, pline de răcoare și de liniște...

E vremea jocurilor pe nisipul strălucitor, la marginea mării, a preumblărilor pe înserat, în grădinile poleite cu aur.

Plouă în Paris, — și parizienilor nu le vine să plece, ca să nu găsească ploaie și aiurea. Cei cari se duc, se duc fără nici o voie bună. Cei mai mulți rămân aici. Câmpia și marea le pare mai puțin atrăgătoare.

...Și mă gândesc la tristețea caselor de țară, cari așteaptă înzadar oaspeții obișnuiți. Pe ferestre lor cu perdelele lăsate, două vorbe le spun întreaga jale: *De închiriat*.

Vile cochete, prea zugrăvite, prea noi, ca niște fete îmbrăcate pretențios și fără gust, — te impresionează totuși prin intenția lor de a fi plăcute; case vechi, provinciale, castele mici, pregătite »à la moderne«, pentru confortul frumoaselor pasări trecătoare, cari n'o să-și mai facă cuib acolo anul ăsta!... Sărmane case! Nelocuite, moarte întreaga iarnă, ați așteptat în van desamortirea zilelor cu soare. Nici o cheie nu se va întoarce în broaștele voastre ruginite. Praful și pâna de păianjen se vor împleți în dulapuri, unde nu se va mai împărtăși mirosul pâinei proaspete.

Pe săliile voastre nu vor mai răsuna pași și răsete copilărești. Seara, lumina dulce a lămpilor nu va mai răsări pe la ferestre... Iar dimineața, nu se vor ridica stururile sgomotos, vestind viața zilei care începe!

Și mă gândesc la voi, acum când vântul bate ca în zilele de toamnă, sărmane case cari veți rămâne neînchiriate, sărmane case atât de tîst în tristețea câmpului, printre grânele cari nu se vor mai înălța, printre pomii gârboviți, printre fructele cari au așteptat în van mângâierea soarelui de vară...

Ziarele au apărut în ediții speciale azi, la amiază, anunțând că francezul Blériot a trecut canalul La Manche în aeroplan.

Iată ce spune »Le Matin«, al cărui corespondent a așteptat pe Blériot pe pământul englez, primindu-l cu drapelul francez în mână:

»Câteva minute înainte de ora cinci, Sâmbătă, Blériot a sosit pe pământul englez, după o călătorie superbă.

Dar mirajul ne face — în toate dorințele noastre în adevăr puternice — să uităm substratul prozaic și să vedem numai partea nobilă. Asta este deosebirea dintre o poezie și, de pildă, expunerea de motive a unui proiect de lege. Și din acest punct de vedere mirajul nu lipsește din dorul țaranului după pământ. Altfel își exprimă acest dor țaranii, prin pana lui Coșbuc și altfel și-l exprimă, de pildă, un mare industriaș, inginer, academician, etc., care pe lângă alte venituri ar dori să mai aibă și pământ, să mai aibă și o moșie.

Și din acest punct de vedere este foarte eloquentă o strofă a lui Coșbuc:

Flămânzi copii 'n drum ne mor
Și ne sfârșim de mila lor
Dar toate le-am trăi ușor
De-ar fi pământ!

Această strofă dă de gândit. În primul loc ea pare să desvelească un sentiment cu totul barbar: toate le-am răbda ușor, chiar și moartea copiilor în drum, numai de-am avea pământ. În al doilea rând găsești un non-senz: dac'ar fi pământ, starea țaranului, »flămând și gol, fără adăpost«, s'ar îmbunătăți și nu i ar mai muri copiii; atunci ce rost mai are afirmația că ar răbda și moartea copiilor numai dacă ar avea pământ?

Este posibil să fie aici o eroare de logică a poetului. Dar eu cred altceva: cred că în mod conștient ori inconștient Coșbuc a redat tocmai o adâncă trăsătură sufletească a țaranului dornic de pământ: pentru el pământul a pierdut, în bună parte, înțelesul concret și clar pe care-l are; a ajuns un dor abstract, transcendent: deși nevoia care-l împinge să ceară pământ este reală și lămurită, ideea de pământ a ajuns să-l sugestioneze atâta, încât cere pământ pentru pământ, iar nu pentru satisfacerea unor anumite interese. În așa condiții, în momentul când dorul îl chinuște mai tare, când patima de pământ clocoțește mai puternic în sufletul lui, țaranul poate ajunge sub stăpânirea acestui »miraj« și poate crede că ar fi în stare să-și jertfească totul, chiar și copii, pentru atingerea lui.

Și când acest sentiment comun milioanei de țărani a dat naștere strigătului »Noi vrem pământ« și când strigătul acesta a pătruns în inima unui poet mare, este posibil ca poezia rezultată să fie pur și simplu ridicolă?

D. Zamfirescu nu crede că poporul român s'a născut poet; crede însă că s'a născut erou. Dar poezia lui Coșbuc, cu toată groaznică durere pe care o descrie, nu este o poezie de jale, ci tocmai un strigăt de război — trist și nenorocit războiu, care în 1907 a și avut ființă, nu din

vina lui Coșbuc și nici din vina țaranilor — poate fi deci socotită ca o poezie eroică.

Nu vreau să reeditez tot ce s'a spus de mult și s'a repetat cu prilejul discursului dlui Zamfirescu despre ce poate și ce nu poate să intre în cadrul poeziei.

Am numai o mi ară: și d. Zamfirescu, în poeziile sale, a redus câte odată la limite foarte democratice pretențiile sale în chestii de »miraj«. Așa de pildă, în poezia d-sale *La Orșova*, are următorul acces de lirism la adresa »Dunării bătrâne«:

Satve ție, apă binefăcătoare
Ce te'nalți spre soare
Și ne lași pe holde rod și avuție!

E un »corpus delicti« destul de nostim. Coșbuc, după cum am văzut, poetizează pământul, îl consideră ca un ideal în sine, ori dacă vrea să-i dea o întrebuintare, se gândește la ceva mai înalt, căci scrie versuri ca acestea:

De-avem un cimiter în sat
Ni-l faceți lan; noi boi în jug
Și'n urma lacomului plug
Ies oase — și-i păcat.

Crema de viorele „Ideal“ este mângăritarul cremelor. Feței îi dă o care nespuse de albă; cel mai excelent mijloc pentru conservarea feței contra *sbârciturilor, pistruiilor și sgrăbunțelor*. Efect neîntrecut, grabnic și surprinzător. Prețul unei tegle expediată franco, dacă suma se trimite anticipativ, 1 cor. 10 fil.

Regulator pentru păr, care îi redă părului culoarea originală; prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 2 cor. — — — **Mijloc pentru văpsirea părului**, care după o mică folosire negrește foarte frumos părul. Prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 6 cor. — — — **Blondine** care dă părului culoarea foarte frumoasă blondă. Prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 2 cor. — — — Se pot comanda dela: **MOLDT BÉLA** farmacist, laborator cosmetic **GYERTYÁMOS (Temes m.)**

»Sosirea lui Blériot era atât de neașteptată, încât nici un spectator nu era acolo, ca să asiste la triumful său. Numai trimisul ziarului »Le Matin« și unul din redactorii noștri dela biroul din Londra, eram acolo.

»Când am văzut uriașa pasăre ivindu-se la orizont, am fâlfâit un drapel tricolor, cele trei culori ale Franței încă odată învingătoare.

»Blériot zărește semnalul, o cârnește spre noi și coboară, la dreapta castelului din Douvres.

»Alergăm spre el. Il îmbrățișăm. Blériot nu poate să vorbească, într'atâta e de emoționat; e înădușit, ochii îi sunt umflați.

»Îndată după coborirea lui, câteva bărci și vapoare vin spre el. Automobile sosesc; oamenii aleargă, agenți de poliție, fotografi se reped spre aviator, pe care-l înconjoară în grabă câteva sute de persoane, strigându-și entuziasmul:

— Welcome! Welcome! (Victorie! Victorie!)

»Blériot urcă într'un automobil care-l duce la cheiul urde acostează contra-torpilorul pe bordul căruia aștepta d-na Blériot.

»Primul moment de emoțiune trecut, vorbim cu Blériot.

»El strălucește de fericire.

— Totul a mers admirabil! ne zice el. Totuși am luat o direcție falsă la început. Când am plecat, vremea era calmă. Pela mijlocul drumului însă, vântul începe să sufle dinspre est cu violență.

A trebuit să manevrez cu multă grijă, ca să pot lupta.

Când am întrebat pe Blériot, dacă n'a simțit vr'o emoție deasupra apei, el ne răspunde:

— Nici una. Parcă umblam pe pământ.

»Acum câteva zile, Blériot nu putea să umble decât în cărje. Chiar în »Le Matin« a apărut o fotografie a sa, ca infirm. Acum însă, el și-a schimbat cărjele în aripi și a adus Franței încă o victorie.

Franța, prin Zédé, a inventat submarinele. Franța a creat automobilele. Francezul Vielle a descoperit praful de pușcă fără fum. Francezul Lesseps a deschis Istmul de Suez și a început canalul de Panama. Francezul Pasteur a dat științei universale un suflet nou.

La 14 Ianuarie 1909, »Le Matin« scria: »Fiindcă mai este azi o invenție nouă de realizat, fiindcă aerul în care francezii Montgolfier și Charles au făcut să se înalțe primele baloane, trebuie să aparțină omului mâine, cum îi aparține și pământul e nevoie ca această invențiune să se realizeze pe pământul Franței, fiindcă e un pământ care aduce fericire spiritului omenesc...«

Iată că această profeție s'a realizat. Trăiască Franța!

Tristan.

Ș'am vrea și noi, și noi să știm
Că ne-or sta oasele într'un loc
Și nu-și vor batea-i voștri joc
De noi, dacă murim!

Pe când d. Zamfirescu îi dă de-adreptul cu bogăția. Dacă ar fi să urmărim sistemul d-sale cu »paradiile«, i-am resuna versurile cam așa: bonjour, apă filantroapă, care ne aduci atâta bănet! Dar noi le găsim foarte bune că ideile, deși foarte slăbuțe ca alcătuire și lipsite de orice avânt.

Este însă ceva mai grav: d. Duiliu Zamfirescu este autorul romanului »In fața vieții«, al cărui erou, Eugeniu Soleanu, student la Paris, devine pesimist pentru că tatăl său, fiind ruinat, nu-i mai poate trimite 500 de lei pe lună. Și pe acest erou — cuoscut din critica dlui Gherea sub numele de »Pesimistul dela Soleni« d. Zamfirescu nu ni-l dă ca tip ridicol, ci ca om întreg, însoțit de binecuvântarea autorului, — ceea ce a prilejit fulgerătoarea șarjă a d-lui Gherea în poezia »pesimiștilor-poporali«.

Și atunci te întrebi cum poate un om cu asemenea mentalitate să fie atât de neîndurat față de robii cari cer pământ și față de poetul care a socotit că întră în misiunea lui să zvârle în fața omenirii una din cele mai grozave tragedii din câte a cunoscut istoria popoarelor!

Const. Graur.

Din Viena.

Austro-Ungaria și România.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 27 Iulie.

Ziarul oficios al ministerului de externe »Politische Korrespondenz« scrie asupra vizitei primului ministru Ion Brătianu, la baronul Aehrenthal:

»Vizita d-lui Ionel Brătianu, primul ministru român la baronul Aehrenthal pentru a-i înmâna ord'nul Carol I, a fost o bună ocazie pentru o convorbire cu caracter politic. Schimbul de vederi s'a întins asupra întregului teren al chestiilor balcanice și mai ales asupra acelor puncte în cari Austro-Ungaria și România sunt legate prin interese comune. Cu această ocazie s'a constatat, după cum suntem în măsură a afirma, o perfectă concordanță în părerile celor doi bărbați de stat în judecarea subiectelor discutate și în privința liniilor de conduită de urmat.

Părerile primului ministru Brătianu au fost pline de spiritul acelei politici, pe cari trebuie s'o considerăm la dânsul ca o tradiție. S'a arătat pătruns de recunoșterea necesității unor relații intime prietenești cu Austro-Ungaria, părere care și găsește complectarea la Viena în nu mai puțin sincera dorință de a continua cultivarea unor astfel de relații.

Cum se vede, tîmbălaul făcut de presa ungurească n'a fost în stare să turbure cătuși de puțin relațiile dintre cele două guverne. Nu ne rămâne decât să urăm presei ungurești mereu succese de acestea.

Vot de neîncredere baronului Wassilko.

Marele consiliu național român al Bucovinei s'a ocupat ieri de conflictul dintre căpitanul țării baronul Gheorghe Wassilko și deputatul Aurel de Onciu, care a acuzat pe cel dintâi că nu apără interesele românismului.

Consiliul național a decis să dea un vot de neîncredere baronului Wassilko și să împiedice prin toate mijloacele posibile de a fi ales de căpitan al țării.

Se crede că în locul lui are mare șansă de a deveni căpitan al țării, deputatul baron Alexandru Hormuzaki.

Prin deciziunea de ieri s'a dat satisfacție deputatului Onciu pentru atacurile nedrepte ce i-s'au adus.

O panamă în Bucovina.

De altfel deputatul Onciu a mai avut zilele acestea o mare satisfacție. Se cunoaște lupta zadarnică pe care a dus-o d-sa până acuma contra corupției, tăgăduită de autorități și de cercurile politice interesante.

Acuma însă a izbucnit un scandal menit să dovedească dreptatea afirmărilor deputatului Onciu.

Regularea Prutului se dăduse în antrepriza a doi furnisori evrei, Leib Spinner și Kimelmann, cari, după contract, erau obligați să întrebuinteze mănunchiuri de nuiele în grosime de 95 cm. și în lungime de 3—4 metri. Ei au depus într'un lagăr două mii de mănunchiuri de mărimea prescrisă, dar fără să le întrebuinteze. La lucru întrebuintară alte mănunchiuri groase numai de 45 cm. și lungi de doi metri. Prin aceasta au păgubit statul cu aproape un milion de coroane. Lucrul a fost posibil pentru că luarea în primire a materialului în loc s'o făcă inginerii, o făceau niște simpli supraveghetori, cantonieri etc.

Făcându-se un denunț, Sâmbătă și Duminecă o comisie judiciară a cercetat lucrările și a constatat că pe toată întinderea dela Rivna la Leucauși s'au întrebuintat mănunchiuri rele. Comisiunea a declarat defectuoase sute de mănunchiuri

chiuri cari fuseseră primite cu câteva ore mai înainte ca bune.

Și să mai susții că în Bucovina nu există corupție!

Blériot.

În avântul său semeț geniul latin a încins iarăși cea mai strălucită gloriolă între geniile popoarelor și în sborul său spre lumină a atins o culme neajunsă încă decât de fantazia romancierilor pierduți în visarea viitorului de peste veacuri. Ca un fulger biruitor a străbătut spațiul atmosferic deasupra Canalului Mânecii aviatorul francez Blériot și pe urma minunatului fenomen ce a produs lumii, un imn de biruință, de avânt și veselie fără nume se infiripă în sufletul popoarelor civilizate. Pe globul pământesc e azi sărbătoare și tainice chemări din adâncul viitorului inviorează în inimi sentimentul solidarității universale. O perspectivă amețitoare s'a deschis minții veșnic rătăcitoare asupra tainelor firii și necunoscutul nemărginit — spre care ne mână instinctul primordial al desăvârșirii, peste stăvili fără număr, peste veacuri de rătăcirii, peripeții și sbuciumări însetate de adevăr — pare a fi destăinuit iarăși cugetării o cărare de explorări în necuprinsul său de eterne misteruri. Cu sufletul uimit, cu gândul consternat de imensitatea noii perspective în viitor, omul civilizat în închipuirea sa vede cum se lămuresc încet-încet, cum se desprind în fășii de lumină imagini frumoase din viitorul civilizațiunii, când știința stăpână peste cuprinsul atmosferic va fi deslegat probleme în fața cărora sta până azi uimită și fără compas.

Un sentiment de caldă recunoștință simte azi orice om civilizat pentru toți bărbații de știință, câți și-au închinat viața în căutarea legilor aerostaticii, începând dela Francisco Lana și frații Montgolfier și până azi, când o pleiadă întreagă de oameni de știință își cheltuiesc energia minții în desăvârșirea construcțiilor de aviațiune.

Cel care a reușit să încunune năzuințele atâtor generații de cercetători inspirați, francezul Blériot, e azi sărbătoritul întregii lumi și îndeosebi în Franța triumful său a stârnit un elan de nedescris. Se sărbătorește azi în Franța victoria geniului francez, plin de inspirație și avânt, față de geniul german, rămas în umbră cu toate opintirile și jertfele enorme câte au făcut nemții pentru a-i facilita victoria.

Dar succesul e cu mult mai mare, decât să nu umple de admirație sinceră și pe nemți și să îngăduie loc invidiei în aceste clipe de universală săbătoare. Insuși contele Zeppelin s'a rostit în cuvinte pline de admirație asupra succesului lui Blériot. Englezii vor înălța un monument pe locul unde a descins Blériot.

Blériot împreună cu soția sa se află încă tot în Londra, unde avioplanul i-s'a expus spre vedere publică. Dăm la vale amănunte noi despre epocalul eveniment de Duminecă.

Cum va fi primit Blériot.

Se anunță din Paris: Blériot, împreună cu soția sa, sosește azi, Miercuri după amiază, din Londra. Se fac întinse pregătiri de primire. Din partea guvernului va lua parte ministrul de justiție. Președintele Fallières a decorat pe Blériot cu ordinul legiunii de onoare. Se vorbește că

1) Toate citatele din Coșbuc sunt făcute din memorie! ca să se știe, pentru cazul vr-unei erori în ce privește alcătuirea versurilor.
N. A.

Academia îl va alege între membrii săi. Numele lui Blériot stărnește pretutindeni o însuflețire de nedescris.

Biografia lui Blériot.

Inginerul Lud. Blériot a început să se ocupe de aeroplane din 1906; era încă de pe atunci cunoscut în industria de automobile. Înainte de asta cu 13 ani a înființat o fabrică modestă — și se ocupa de predilecție cu fabricarea de acumulatori. Cu nouă ani în urmă fabrica a fost trecută unei societăți pe acțiuni, cu un capital social de 1,300.000 franci; în frunte cu Blériot. În 1906 s'a asociat cu Gabriel Voisin pentru ca să facă dirigiabile.

Au fabricat un biplan, care însă nu s'a putut ridica. După acest fiasco a început în Neuilly fabricarea avio monoplanului. Voisin însă a rămas pe lângă biplanul său și tot el a furnizat biplanuri, între alții, lui Fahrman, Delagrèze și Paulham.

Blériot dintru început a fost renorocos, monoplanele sale unul după altul s'au nimicit căzând, lui însă nu i s'a întâmplat nimic. Cu toate că abia în săptămânile din urmă a ajuns la rezultate mai favorabile — n'a disperat. Pentru prima dată a făcut un drum mai lung în 4 Iulie — fiind însoțit de 2 pasageri — în aerodromul din Juvin, plutind în aer 50 min. Cu toate acestea succesul său rămâne cu mult în urma lui Wilbur Wright, care la 31 Decembrie 1908 s'a ridicat și a stat în aer 2 ore 20 minute și 23 secunde.

Cu toate acestea nici un aeroplan, cel mai bun record n'a fost al lui Blériot, căci Hubert Latham în 5 Iunie 1909 plecând din Caalis a făcut prin aer un drum de 1 oră și 37. În cât privește însă zborul în direcțiunea dreaptă recordul e a lui Blériot, căci în 13 Iunie 1909 a sburat de la Etamps până la Orleans, distanță de 412 kilometri câștigând premiul »Prix de Voyage« (7000 franci) fixat de aeroclubul francez. Monoplanul cu care a trecut canalul e penultima creațiune a lui Blériot și după a lui Santos Dumont e cea mai mică mașină, cu care s'a sburat vreodată, are o lățime de 7-8 m. lungime 10 și suprafața aripelor de 14 m. Cadrul aeroplanului e făcut din lemn și aluminiu. Aripelile aeroplanului sunt acoperite cu linoleu; întregă rezistența mașinei e asigurată prin spirale puternice de oțel. În partea dinainte se află elicea, care e mobilă și se poate ușor transporta, la coadă se află cârma, care se folosește la echilibrare și regularea adâncimeii.

Corpul aparatului e construit dintr'un fus lung metalic, de 10 m. lungime, pe care sunt așezate cele două aripi, cari formează suprafața de sustentățiune.

Aeroplanul are un motor, »Antoinetta« 22—25 hp. care pune în mișcare o elice cu patru ramuri flexibile. Pe pământ lunecă pe 3 roate, două are înaintea, una îndărăt. Echipat, cu benzină pentru două ciasuri, cu Blériot împreună cântărește trei sute de kilograme.

Blériot despre drumul său peste canal.

Toate ziarele vorbesc cu amănunte despre rezultatul fericit al lui Blériot — dar în primul rând merită atenție articolul ziarului »Le Matin« care fără îndoială e cel mai autentic, căci e scris de chiar Blériot.

Iată ce scrie:

Cum am trecut peste canal?

E așa de simplu, încât de n'ași fi ziarist nici n'ași încerca să scriu: M'am pomenit rău dispus — în zorile zilei memorabile. Mă deșteptase prietenul Leblanc la 2:30. N'aveam chef de experiențe și mi-ar fi părut mai bine, dacă un vânt puternic ar fi zădărnicit ascenziunea. Răcoarea dimineții însă și vorbele de încurajare ale prietenului m'au înviorat în curând și-mi era par'că rușine — de indispoziția de mai înainte.

Ne am transportat cu automobilul prietenului în satul Baraques unde mă așteptau colegii Mamet și Colen. Cu toate că era încă de vreme, toată lumea era în picioare și automobilele sosiau fără întrerupere. Mă cam infesta adunarea aceasta de oameni și ca să pot scăpa de ei am hotărât

cu Leblanc să facem o ascenziune de probă. Aparatul funcționa admirabil, greutatea umplute cu aer nu-l influențau întru nimic.

Proba a ținut vre-o zece minute, când am observat că, un vântuleț mă duce spre canal.

Toate erau gata. Conform condițiilor concursului însă trebuia să aștept răsăritul soarelui. Leblanc îmi arată pe țărâmul mării un steag roșu ce se leagănă, acesta era semnalul. O ușoară neliniște mă cercă când mă așez în aeroplan. Ce se va alege cu mine? Ajunge-voi oare în Dower? Dar mă reculeg grabnic căci grija aparatului și a motorului îmi îndreaptă atenția în altă parte.

Toată lumea se mișcă agitată. La un semn monteurii dau drumul mașinei, într'o clipă mă ridic în albastru, sunt deja de-asupra mării, țin direcțiunea dreaptă și las departe torpilorul ce mă însoțește din urmă. Soarele e coperit de negură deasă, fără teamă plutesc liniștit înainte. Nu simțesc nici un curent, am impresia că a-și fi într'un balon. N'aveam nevoie să mă ating de cârmă și nici chiar de aripelile de sustentățiune. Fără grije mi-am vârit mâinile în buzunări. Celebritatea nu o puteam distinge, poate din cauză, că suprafața mării e a liniștită — în fugă dispar pe pământ, case și păduri. Sunt pe deplin mulțumit cu aparatul, stabilitatea îi e ireproșabilă, motorul excelent.

Peste un sfert de cias trec peste naia »Escopette« și-n urmă rămân pe toată întinderea singur, — nu se vede nimic nici înainte, nici îndărăt. Singurătatea începuse să mă neliniștească, când o dungă sinilie îmi apare înainte: fără îndoială, era țărâmul englez. Mă îndrept într'acolo, dar vântul și negura mă împedecă. Nu mai știu unde sunt, de desuptul meu văd trei corăbii, a căror mateloji mă primesc cu urale. Să fiu oare în Dower? Păcat că nu știu englezește. În dreapta văd o stâncă trec peste platoul ei și încerc să mă cobor, dar vântul puternic mă împiedecă.

Un om agită un treicolor. Recunosc pe Fontainet redactorul dela »Matin«, care mă așteptase aici. Sborul a durat 37 minute.

In jurul hotărârii medicilor români.

Guvernul unguresc și medicii unguri nu se pot liniști din cauza hotărârii medicilor români din București de a nu participa la congresul internațional medical din Budapesta. Îndosebi i-a durut mult memoriul medicilor români. Unii medici unguri cari au primit și ei memoriul acesta, l'au retrimis însoțindu-l, într'o stîlcită limbă franțuzească, cu insulte la adresa medicilor români.

Dar medicii unguri nu se mulțămesc cu atâta. Ei caută o armă în aparență mai eficace. Ei vor să mobilizeze pe medicii români din Ungaria în acest scop, silindu-i să »desmintă« ei afirmațiile medicilor din România.

Un astfel de caz e al doctorului Augustin Dumitreanu, medicul primar al poliției din Budapesta, care printr'o declarație publicată într'un ziar unguresc declară că el din parte-i nu a suferit nici un neajuns în cariera sa deși era român și a ajuns în situația sa atât de înaltă.

Iată însă știrea ce primim azi din Budapesta pe telefon dela corespondentul nostru.

Budapesta, 28 Iulie. Din izvor sigur aflu că comitetul pregător al congresului medicilor din Budapesta a luat dispoziția severă ca toți medicii de naționalitate română cari se află în serviciul căilor ferate ungare, la administrația și justiția ungurească să fie siliți a lua parte la congres

unde vor forma un grup special prin care se va demonstra că nu toți românii sunt de o părere cu hotărârea doctorilor din România.

Această dispoziție s'a luat în urma scrisorii publicate ieri de Dr.-ul Augustin Dumitreanu, medicul-primar al capitalei.

Oare d. Dr. Dumitreanu nu simte o urmă de rușine, dacă nu de fapta sa, măcar de urmările ei?

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 28 Iulie n. 1909.

— Răspunsul ziaristilor români la adresa sindicatului unguresc. Am făcut propunerea ca ziarele românești să adreseze ziaristilor francezi un răspuns, desmițând mai multe din afirmațiile sindicatului presei ungurești. Era nevoie de graba și preciziunea pe care o impuneau împrejurările în asemenea cazuri. *Bis dat qui cito dat* se poate spune și aici. Colegii dela »Lupta« însă ar dori întâi ca să ne gândim bine dacă e la locul său un răspuns și dacă după o matură chibzuire, poate, am găsi că un răspuns se impune, atunci ar fi să plecăm în căutarea unui »Napoleon« care să ne facă aceia ce s'ar părea chiar »imposibil«.

Foarte bine, acordăm deci termen de amânare confrăților noștri dela toate ziarele din Ungaria și în special celor dela »Lupta«. Le recomandăm însă o chibzuire cât mai matură și pe urmă noroc în căutarea Napoleonului... Vom mai aștepta deci.

Până atunci însă cetim deja următoarea știre în ziarele ungurești triumfătoare: Precum vedem din ziarele din Paris, presa franceză a avut »lealitatea« de a publica telegrama răspuns a ziaristilor unguri în întregime și fără comentarii, în numărul de Sâmbăta trecută.

Mai mult chiar, ziarul »Le Temps« prezintă deja afacerea astfel, că telegrama ziaristilor francezi a fost trimisă numai de un grup de gazetari francezi, și că deci presa franceză în întregime ei nu s'a solidarizat cu telegrama din chestiune.

Va să zică mai este timp...

— A. S. R. Prințul Ferdinand al României la jubileul universității din Lipsca. Ieri dimineața A. S. R. prințul moștenitor Ferdinand al României a sosit ieri dimineața la Budapesta unde s'a oprit pe 25 de minute. Aici a fost întâmpinat de d. Augustin Paul însărcinat cu afacerile consulatului român din Budapesta și șeful gării d. Haviar György. A. S. R. a plecat mai departe spre Viena și Lipsca unde va azista la serbările jubileului universității din Lipsca ale cărei cursuri le-a urmat.

— Un triumf al protecției copiilor este numărul de copii cari au fost primiți până astăzi la azilurile de copii ai statului. Alaltăieri în 26 I. c. a fost primit al 50.000-lea copil la unul din aceste aziluri, 14 în întreaga țară. Azilurile au fost înființate acum sunt 10 ani și de-atunci până azi numărul total al copiilor îngrijiți se urcă la această respectabilă sumă. Copiii sunt acolo bine îngrijiți și crescuți în moralitate, de sigur și în — patriotism. Și când ne gândim căți copii nemaghiari, probabil și români, au fost crescuți aici, atunci triumful acesta pentru noi e un prilej de mahnire și amărăciune.

— D. Clemenceau și prefectul doritor de medalii. Pînă în cele din urmă clipe ale guvernării sale d. Clemenceau și-a păstrat cunoscutul său umor sarcastic. Iată o probă:

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești spirtul pentru păr, »Petro« a lui Kulka care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. — După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o esplicare în limba română 2 cor,

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățanie a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui Kulka. Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 120 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui Kulka Emil din Timișoara-Cetate Nr. telef. 645.

Un prefect, șeful unui departament dorea prin excelsu său de zel să obție vre-o distincție, o medalie. În dimineața zilei în care a fost memorabilă ședința a camerei în care d. Clemenceau a căzut, primul-ministru făgăduise prefectului că va vorbi cu unul din colegii săi ca să-i obție o cruce a legiunii de onoare. D. Clemenceau făgădui răspunsul pe deseară. La 8 ore seara punctual prefectul își făcu apariția.

— Ce dorești, dle prefect, acuma, întrebă d. Clemenceau.

— Imi permit a Vă aminti, dle prim-ministru că mi-ați făgăduit pe astă seară o veste îmbucurătoare.

— Foarte bine. Imi aduc aminte și mă țin de cuvânt. Ți-am adus vestea îmbucurătoare...

— Ah, d-le prim-ministru, nu am cuvinte spre a Vă mulțumi.

— Da tocmai acuma m'au dat afară din minister. Iată vestea cea îmbucurătoare pe care o doreați.

— **Intrevedere între d. Fallieres și împăratul Francisc Iosif.** Un ziar anunță că președintele Fallieres va sosi în ziua de 18 August la la Marienbad, spre a se întâlni cu împăratul Francisc Iosif. La Marienbad nu se dă crezământ acestei știri, știut fiind că Fallieres nu poate părăsi Franța decât numai în baza unei hotărâri prealabile a parlamentului.

— **Forțele maritime ale Angliei sporite iarăși.** În toată lumea face senzație știrea, că guvernul englez a cerut camerei încuviințare, pentru edificarea alor patru vase Dreadnought noi. Camera deputaților a decis ieri să continue din răspuneri sporirea forțelor maritime. Conform programului de edificare guvernul a cerut încuviințarea cheltuielilor necesare pentru edificarea alor patru vase Dreadnought, invocând motivul că, Anglia numai astfel își va putea menține efectivul îndoit pe mare; adecă numai edificându-și încă patru vase Dreadnought va fi de două ori mai tare decât forțele maritime alor oricari două state europene împreună. Camera deputaților a adoptat proiectul guvernului și astfel Anglia va avea în 1912 douăzeci de vase, cari împreună înseamnă o cheltuială de un miliard.

— **Schimbarea de religie a unei comune.** Ziarul rutean »Dilo« din Lemberg anunță că populația comunei rutene Sadki din districtul Zubrzyce a decis, în urma purlărei preotului greco-catolic Lomnicki, un agent polon, să treacă la biserica greco-orientală. Spre acest scop a intrat în înțelegere cu deputatul Markow.

— **O păcăleală.** Ziarul »Neue Freie Presse« face o politică german-națională foarte agresivă. Multă lume spune că ea nu e sinceră, dar nu-i de cădere noastră să-i facem proces de intenție. Oricum însă, merită să relevăm o păcăleală foarte nostimă pe care i-a făcut-o un grup de cehi mucaliți. Ei au trimis ziarului o dare de seamă asupra unor excese comise de un grup de cehi contra unor nemți din Germania.

Deși s'ar crede că un ziar așa de mare ca »Neue Freie Presse« controlează știrile înainte de a le publica, informațiile au apărut așa cum au fost trimise. În graba de a publica o știre contra cehilor, marele ziar a renunțat la orice control.

A doua zi, directorul lui »Neue Freie Presse« era mîndru că numai el a avut știrea și — a continuat cu amănunte, publicind și numele a patru cehi arestați: Ledr, Pijom, Libop și Ecimen, despre cari se spunea că sunt indivizi »rău famați«.

Mai trece încă o zi și un hohot de ris răsună în toată presa vieneză. Toată afacerea era inventată și cele patru nume nu erau decît cuvintele citite dela dreapta la stînga a frazei cehe: Nemce, polib moji rdel. Ce înseamnă aceste cuvinte e greu de spus. Primul cuvînt înseamnă nemților, ca vocativ, iar restul este sfatul de a face aceiace nemții numesc »citatul din Götz von Berlichingen«.

Nu se știe dacă »Neue Freie Presse« va trage consecințele acestei întâmplări.

— **Ciardaș cu ocazia balului unei casine românești.** Afilăm din comuna — curat românească — Varadia, că cu prilejul balului casinei românești din loc, »drăgălașele« Aurelia Radu și sora sa Valeria Caiman, cea dintâi preoteasă — Maria Alexandru învățătoare, domle, cu Mărioara Alecsandru au binevoit — de — să joace ciardaș și d-nii Aurel Alexandru și Titu Borzan comercianți, nu cumva să se dea de rușine, ținându-le parte cu d-nele chiuind surugiește. S'au nimerit pe urmă și nește mișitei, studenți de »mare speranță«: Aurel Alexandru, Paul Jură și Valer Petanek, cari să și biseze în gură mare cântul celor cu ismene largi și pălăria cât un cuib de țarcă.

Să vă fie rușine!

— **Un pețitor »amorezat«.** Din America: Un pețitor sfios și calic se prezintă la viitorul său socru — milionar — și-i cere mina fetei sale. Știu bine, zice, sunteți milionar iar eu om sărac — dar dragostea mea pentru fata DV. e atât de mare încît nici faptul acesta nu mă oprește să-o cer. Dragostea înfrînge toate barierele convenienței și ale deosebirei sociale. Dați-mi Vă rog pe fiica Dvoastră!

— »Dar eu am patru fete, pe care o dorești«.

— »O, Pe oricare din ele« răspunse pețitorul.

Felurimi.

Moștenirea de schelete. Colecționarii se înmulțesc pe toate cărările. Din zi în zi, la moartea vr'unui bogătaș, moștenitorii vînd colecțiile bizare, cu care răposatul s'a îndeletnicit toată viața. Dela colecționarii de mobile antice și până la cei cari adună mărci poștale uzate, — e o gamă întreagă de oameni cari își pierd vremea cu fel de fel de ciudățenii. Capitolul colecționarii original s'a mai înmulțit zilele acestea cu un nume.

La Santiago, în Cuba, s'a vîndut zilele trecute colecția archimilionarului Domingo J. Dominguez, care adunase nu mai puțin de două-sute-treizeci și două de schelete și opt sute de oase desprinse din scheletele oamenilor celebri ai Cubei sau a Americii.

S'a vîndut craniul portughezului Cabrol, care, în 1500 a descoperit din întâmplare coastele Braziliei, un os d'al lui Schouten, care în 1615 a descoperit capul Horn, oasele lui François de Pages care în 1767 a explorat Rîul-Roșu și lucru straniu, scheletul marelui martinez Campos, care a restaurat morarchia spaniolă și pe care îl credeau îngropat cu demnitate în Spania, la Escurial, unde-și avea locul...

..Vînzarea acestor osăminte a produs peste o jumătate de milion. Toată America era reprezentată acolo.

E o manie ciudată și aceasta a anglo-saxonilor: să puie mai mult preț pe amintiri decît pe opere de artă. Cine nu-și aduce aminte de englezii cari odinioară, sfărmau nasul vre-unei statui de marmoră, ca să-l ducă cu dînsii, să-și îmbogățească »colecțiunea«?

Economie.

Tirgul de bucate din Aradul-nou.

27 Iulie 1909.

S'au vîndut azi:

grâu 100 mm.	13.00 — 13.80
cucuruz 100 mm.	7.30 — —
secară	6.50 — 7.00
ovăs	8.50 — 8.60
orz	7.30 —

Prețurile sunt socoite în coroane și după 50 klg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 27 Iulie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grîu pe Iunie 1909	27.16—27.18
Secară pe Oct.	19.72—19.74
Cucuruz pe Iulie	15.70—15.72
Cucuruz nou Mai	14.06—14.08
Ovăs pe Oct.	15.28—15.30
Rapiță pe Aug.	27.70—27.90

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:
Grîu nou

De Tisa — — — — —	29 K. 40—30 K. 70 fil.
Din comitatul Albei — — — —	29 » —30 » — »
De Pesta — — — — —	29 » —30 » — »
Bănățanesc — — — — —	29 » —30 » — »
Ardelenesc — — — — —	29 » —30 » — »
De Bacica — — — — —	28 » 90—30 » — »
Secară de calitate I. — — — —	19 » 19—20 » 05 »
Secară de calitate mijlocie	19 » 70—19 » 95 »
Orzul de nutreț, calitatea I.	16 » 40—17 » 40 »
Orzul de calitate a II. — — — —	15 » 40—15 » 80 »
Ovăs de calitate I. — — — —	20 » 10—20 » 20 »
Ovăs de calitate a II. — — — —	19 » 65—19 » 95 »
Cucuruz — — — — —	15 » 60—15 » 80 »
Tărîțe — — — — —	12 » 40—12 » 70 »

BIBLIOGRAFII.

A apărut »*Neamul Românesc Literar*«, nr. 7. 1-iu Iulie 1909: Kamadeva de A. C. Cuza. — În amintirea lui Eminescu de N. Iorga. Strigoii (poezie) de Constantin Doboș. Scrisori din exil de D. Bolintineanu, publicate de N. Cartoian. La mormântul unui tiran (sonet) de George Tărăbuță. Din amintirile unui bătrîn (întâmplare petrecută înainte de desrobirea țiganilor) de D. C. Moruzi. Pe malul apei (poezie de Sully Prudhomme) de Const. Manolache. »Gramofon-Club român de H. Stahl. Graiul ce'or umilți (poezie) de G. Rolică. Din corespondența lui Bariș, publicată de N. Bănescu. Ca mâne... (poezie) de G. Săpunaru. Potrivnicilor scrisului nostru de astăzi de Tiberin Crușu. Amăgiți (poezie), de G. Vlădescu-Albești. Povestea cu umbrele de N. Mateiescu. Sonet de Adrian G. Lazariu. Când s'a propus întâiu un tron românesc casei de Hohenzollern-Sigmaringen de C. Moisil. Din vremuri de mărire (roman istoric) I. de Mihail Gașpar. Sărăcia (poveste) de Dumitrașcu-Reny. Cărți nouă de N. Iorga. Cronică literară de N. Iorga. Prețul 50 de bani.

Au sosit și se află de vînzare la librăria »Tribuna« următoarele cărți:

No. 30 »Căsătoria față de știință, igienă socială« de Dr. A. Ilescu Lespezi.

Nr. 407. Atacul morii și Inecul, trad., de H. C. Lecca 30 fil. plus 5 fil.

No. 25 Catechismul Bisericii Buddhiste de Miază-zi trad. de Gr. Goilav.

Nr. 406. A. I. Odobescu, Mihnea-Vodă cel rău și doamna Chiajna 30 fil. plus 5 fil.

Educația sexelor ediția II. de Dr. Erecție Sterian. Prețul 1 cor. 50 fil. + 20 fil. porto.

Redactor responsabil Constantin Savu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

**Asudarea mânilor !
Asudarea picioarelor !
Asudarea subțioarelor !**

încetează în decurs de o oră
dacă folosim

„Sudoran“-ul
a lui Molnár.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public:

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN« comandat dela Dia, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt«, Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inretr., R.

St. Dle! Din »SUDORAN«, leac contra asudării picioarelor, mânilor și subsuori am procurat încă pentru 3 persoane, și întrebându-i despre rezultat, l-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL« d-tale. Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două massage m-a trecut de tot. Am mîntuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlufe — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apotecar! Am primit »SUDORANUL« comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după rețeta prescrisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul »SUDORAN« contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, a e un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie, ci și străinătății, intrucât »SUDORANUL« întrece mult toate fabricatele străine, de cai m'am folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala nepăcută. Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul

Molnár János apotecar în Szombathely.

Prețul unui flacon 1 coroană 40 fileri.
Un flacon mic de probă 70 fileri.

Numai »Sudoran« provăzut cu marcă să se primească

„LUCEAFĂRUL“
Institut de economii și credit în Vârșeț.

AVIZI

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »LUCEAFĂRUL« din Vârșeț, sunt recercați prin aceasta a se folosi de dreptul lor de preferință acordat din partea adunării generale referitor la optarea de acții din emisiunea a doua în înțelesul prospectului din 14 Aprilie a. c. până cel mult în 1 August 1909 st. n. căci dacă până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își pierd dreptul de preferință.

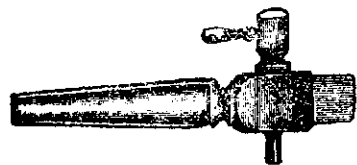
Din ședința direcțiunii institutului de credit și de economii »Luceafărul« ținută în 22 crt. st. n.

Direcțiunea.

Prima fabrică de slăvini din Ardeal.

Mozes András

Brașov, (Brassó) Hosszu-utca 32.

Recomandă neguțătorilor de fier, vin și spirt, precum și fabricelor de oțet slăvinele sale pentru vase, pregătite din lemn de prun și arțar cu prețuri moderate. — Catalog de prețuri la cerere cu provocare la zăruț acestor cu mit gratuit.

ANUNȚ

Se află de vânzare

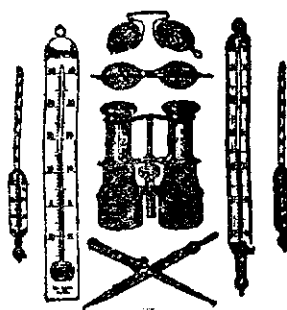
un motor de gaz

cu putere de 2 PH. și cu transmisiune. Motorul e folosit de 2 ani, dar funcționează foarte bine. — Doritorii să se adreseze la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

PETRY ÁRPÁD

orologier și mehanic

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi ut 3.

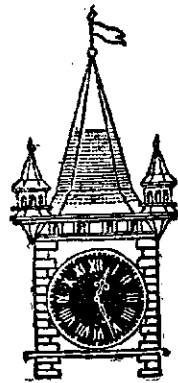
Recomandă atelierul său bogat de orloage, instrumente optice și de fotografat; ține în magazin cele mai bune orloage, ochelari, ochișoare, termometre, barometre, gradator medical pentru căldură și ferbințală, gradator

— pentru spirt și aier, — precum și tot felul de articlii pentru fotografat și primește repararea tuturor lucrărilor ce se țin de bransa aceasta cu prețuri ieftine pe 1. garanță.

Kovács L. Nandor

SEGHEDIN — SZEGED

Laudon utca.

Pregătește clasuri de turn pentru biserici, primăriile castele, cazărmi, școli și fabrici, de construcția cea mai nouă și mai bună, executate solid. Primește orice reparații. — Clasuri de turn, bisericilor, comunelor le expediază pentru plătiri în rate. —

Planuri gratuite.

Deja s'a deschis

în Arad, Andrassy-tér Nr. 20

(lângă otelul Central)

— filiala —

primei fabrici de umbrele din Timișoara

unde se pot căpăta cu prețuri foarte moderate umbrele și ploiere foarte simple și elegante acomodată pentru hainele de cele mai diferite colori. Tot aci se mai pot căpăta și procura corsete moderne franceze, cu prețuri moderate, pentru haine „Princesse“.

Roagă binevoitorul sprijin

Merkler Soma.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de întabulare, convertez datorile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili și demni de încredere.

RUDOLF CZECK

: urmașul lui :
Julius de Molnár

SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

Execută toffeii de icoane artistice.

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime naturală. — Picturi renumite cu ulei în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc bucuros.

BRAUN MIKSA

mare neguțătorie de pânzături; de cânepă, in etc.

Arad, Boros Béni-tér 1. sz.

Numărul telefonului 594.

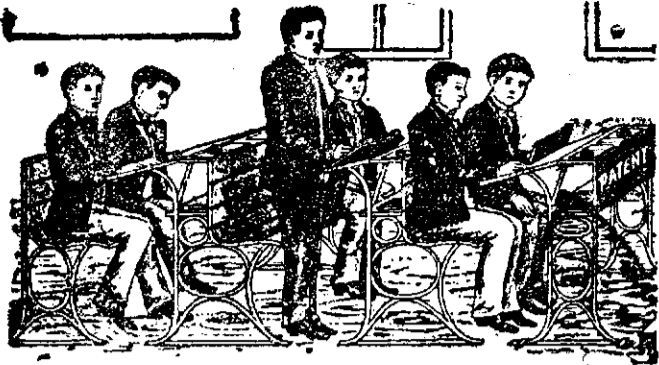
In magazin depozit mare de pânzături de cânepă, in și

saci pentru bucate

de trau Paulin (arzieă), ponevi (șatre) prin cari nu trece apă, saci de durmit, poverițe de cai, pânze de pachetat, apoi tot felul de ștreanguri și pâlămare trebuincioase la economie, ațe de saci, pentru struguri, și fire sure

— Institut pentru împrumutare de saci. —

Cumpărare și vindere de saci folosiți la făină și țărițe.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se life-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

TUNNER CORNEL industrie de mar- moră și granit.

Telefon 856.

Timișoara

Telefon 856.

Hunyady-út 4 (Telefon 280)

Iși recomandă magazinul
asortat bogat monu-
mente, table de mar-
moră, statui, fabricație
proprie în executare de
gust frumoasă și cu prețuri moder.

Având un magazin bogat, liferez mai
— ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-mă op. public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

Bicicliștii nu mai sunt siliți a-și procura biciclete ori unele
părți de biciclete din Viena sau Germania, pentru că în urma legătu-
rilor favorabile ce am, sunt în stare a ținea cu prețurile de concurență.

1 buc. bicicletă americană, ajustată complet, cu
scutitor de tiră, cu semnal dublu, model 1909, francată la oricare
stațiune din Ungaria — Cor. 96 — La comenzi se vor plăti 16 Cor.
ca anticipație, restul prin rambursă.

Bicicleta de sus, cu roțile ce se învârtesc liber verit. americ. NEW-
DEPARTURE sau „TORPEDO” cu oprit. dindărăt mai mult cu C. 15.—

1 buc. manta pentru bicicliști C. 4'60

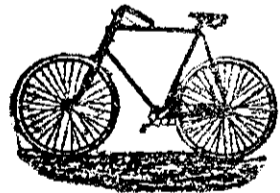
1 buc. manta de munte pentru bicie.
cu căptușală groasă „ 8'50

1 buc. pompă bună pentru biciclete „ 2'60

1 buc. pedale fine „ 4'20

1 buc. șea cu arc „ 4'50

Nichelarea și smălțuirea unei biciclete „ 20'—

Toate părțile de biciclete trebuincioase se află în depozit și se vând cu prețuri foarte
moderate. Nenumărate epistole de recunoștință! Cumpărătorilor necunoscuți le ex-
pediez numai cu rambursă, dreptăcea articolii necorăspunzătorii se primesc îndărăt
și la dorință restituiesc suma plătită. Comisiunile sumei totale a facturilor de 30 cor.
ajunse ori întrecute se expediază francate. — Pentru toate mărfurile garantez!

Depozitul fabricii de mașini
de cusut din Timișoara a lui

Ladányi Izsó, Timișoara-Cetate

Zápolygasse 1, în edificiul seminarului rom. cat. Telefon 577. FILIALE: Timișoara-
Fabric, strada principală 26, vis-à-vis de farmacia Jahner Telefon 987.

Crema de lapte

are efect ușor alcalic, și în urma acestei
insușiri excelente întrece stricăciasele
alifii de față unsoase, nu este unso-
roasă, nu pătează și depărtează tot
felul de necurătenii de pe față. —

Pielea feței, mânde în câteva zile le
face catifelete, albe ca neaua și se poate
folosi oricând ziua.

Prețul unei tegle mici 50 fil., ura mare 1 cor.

Săpun de cremă de violele prețul 70 fileri.

Se află de
vânzare la **Berta Kálmán, farmacist**
în **Maria-Radna, la farmacia „Răscumpărătorul“.**

Tot felul de leacuri din țară și str. se vând cu prețuri moderate.

Fântâni. Pompe. Traverse.

Impletituri de sîrmă pentru garduri
și sîrmă pentru acoperiș, sape, lopeți,
coase și seceri. Puști și revolve, alice
și patroane. — — —

Pluguri de fier, tăietoare și mașini de
sfărmat cucuruz. Măji și cumpene.

JOH. TEDESCHI SÖHNE, Temesvár
Vorstadt Fabrik, Hauptgasse 17.

— — — Telefon Nr. 71. — — —

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

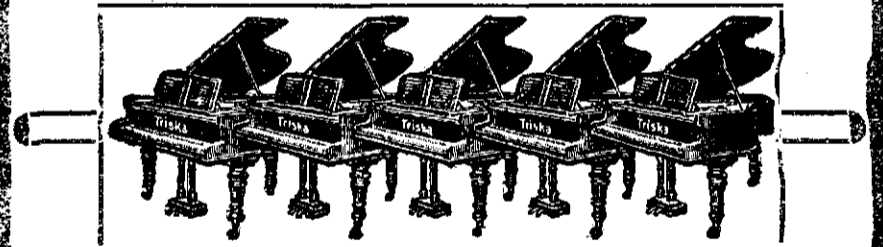

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni K 11'—
„ „ „ „ „ „ K 11'—
„ „ șevro pt dame cu humbi K 10'50
„ „ „ „ „ cu șirete K 9'50
Jumătăți de șevro pentru dame K 8'—
Ghete tari de muncitori dela K 6'80
Ghete de copii dela K 3'—

Material de I-a clasă.

TRISKA J. Primul depozit de piane — din tot Ardealul — Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabri-
cele celebre din țară și străinătate, precum și atelierul
său de reparat înșal'at din nou, în care pianurile
vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu
mijloace moderne — PLANCI CU CHIRII IEFTINE.

În atențiunea proprietarilor de pământ și grădini!

Am cnoare a aduce la cunoștința on. public, că cea mai
bună și recunoscută de neîntrecută

compoziție de gunoi artif. numit „Borda”

am luat-o în depozit și numai la mine se află în prețurile ori-
ginale ale fabricii. Deci înainte de a vă procura gunoi artificial,
să vă adresați mie și să cereți prețul și cantitatea aproximativă.

După folosirea gunoiului arti-
ficial, product îndoit și întreit.

Ifj. Nestler József
Temesvár - Józsefváros.

Acest gunoi artificial (fabricat) se vinde în cutii de tinichea
de 1/2 și 1 klgr., apoi în saci de 5, 50, 70 și 100 klgr.
Compoziții separate pentru trandafiri, flori, viie, pepeniște,
tutun, cartofi, verdețuri, diferite plante și ierburii.

În Timișoara se capătă:

BELVAROS: Emma virágterem JÓZSEFVAROS: Nestler József
Koronaherczeg-utca 3. mag és virágkereskedés, Kossuth-utca 4.
Telefon 954. Telefon 233.